

צו, מקורות, ד"ר חזות גבריאל

ויקרא, מקורות, ד"ר חזות גבריאל

משמעות הקרבנות בימינו

לרמב"ם שלשה הסברים לעניין הקרבנות: **הראשון, הסבר היסטורי** - "אי אפשר לצאת מן ההפך אל ההפך - ולזה אי אפשר, לפי טבע האדם, שיניח כל מה שהרגיל בו פתאום" (מור"נ ח"ג, פל"ב). אי אפשר לשרש את ההרגלים המגונים של עם ישראל בצאתו ממצרים. הם עוברים תהליך של סובלימציה המתירה קרבנות עם מגבלות רבות. **השני, היסטורי- חנוכי** - "בעבור שרצה הקב"ה, שיימחה זכר הדעות הללו אשר אינם אמיתיות, ציוונו להקריב אלו השלושה מינים לבד. עד שיהיה המעשה אשר חשבוהו תכלית האיסור", (שם). דווקא שלושת בעלי החיים הללו שייצגו אלים בעת העתיקה, יוקרבו, לשחוט את האלים. **השלישי, פורמאלי** - "וכל הקרבנות כולן מכלל החוקים הן".

הרמב"ן, בתגובה חריפה מכנה את ההסברים ההיסטוריים "דברי הבאי", שהרי לפי הסברי הרמב"ם אין תועלת אמיתית בהקרבה מלבד "להוציא מלבן של רשעים וטפשי עולם". זאת ועוד, "והנה נח בצאתו מן התיבה עם שלשת בניו אין בעולם כשדי או מצרי, הקריב קרבן וייטב בעיני ה'". הוא מציע שני הסברים. **הראשון, פסיכולוגי** - "כדי שיחשוב אדם בעשותו כל אלה כי חטא לאלהיו בגופו ובנפשו, וראוי לו שישפך דמו וישרף גופו, לולא חסד הבורא שלקח ממנו תמורה וכפר הקרבן הזה שיהא דמו תחת דמו". **השני, פורמאלי** - "ועל דרך האמת יש בקרבנות סוד נעלם".

לריה"ל בכוזרי הסבר פילוסופי - כפי שהאכילה והשתייה אינם תנאי לקיום הנשמה הרוחנית אלא הם תנאי לכך שהנשמה תשכון בגוף, כך, השראת שכינת ה' במקדש תלויה בהקרבת קורבנות.

לרב קוק הסבר 'מודרני' - "עבודת אלוקים על ידי קרבנות, היא עבודה מתקבלת אל הדמיון ההמוני הגס, ודווקא בזה מונחת נקודת גובהה...", (ערפלי טוהר עמ' י). הקרבנות הם כתריס בפני 'עבודה זרה' שבכל דור ודור. 'עבודה זרה' לא בטלה מן העולם והיא משנה צורה ומתעוררת במקביל וכתגובה להופעת האל.

ניכר כי בכל דור מוצעים הסברים שונים לעבודת הקרבנות כפונקציה של מאפייני הדור. נראה כי הרמב"ם והרמב"ן מרמזים בדבריהם על עניין זה באומרם כי עניין זה הוא **חוק** או **סוד**. רק אלו מכונים על ידם הסברים 'על דרך האמת'. הרב קוק זצ"ל, חשף את סודות החוק בהתאמת משמעויותיו לנבכי דורנו. הקרבנות יתבטלו בעתיד האוטופי כאשר יצא דעבודה זרה' יוכרע סופית.